

Pk-yritysbarometri, kevät 2015

Alueraportti, Lapin ELY

Esipuhe

Suomen Yrittäjät, Finnvera Oyj sekä työ- ja elinkeinoministeriö tekevät yhteistyössä pienten ja keskisuurten yritysten toimintaa ja taloudellista toimintaympäristöä kuvaavan Pk-yritysbarometrin kaksi kertaa vuodessa. Barometri julkistetaan sekä valtakunnallisena että alueellisina raporteina.

Valtakunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään koko pk-sektorin näkökulmasta ja myös päätoimialoittain teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna. Alueraporteissa kehitystä verrataan erityisesti kyseisen alueen yritysten ja koko maan välillä.

Kevään 2015 Pk-yritysbarometri perustuu 4404 pk-yrityksen edustajan vastauksiin. Se kuvaa siten kattavasti suomalaisten pk-yritysten käsityksiä taloudellisen toimintaympäristön muutoksista sekä yritysten liiketoimintaan ja kehitysnäkymiin vaikuttavista tekijöistä.

Tässä raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia, kasvua ja uudistumista, kansainvälistymistä, työllistämisen esteitä ja sopeuttamista sekä rahoitusta. Ajankohtaisilla kysymyksillä on tällä kertaa selvitetty digitaalisuutta liiketoiminnassa.

Tiivistelmä

Suhdannenäkymät

Suomen pk-yritysten suhdannenäkymät ovat heikentyneet verrattuna syksyyn 2014. Koko maan pk-yrityksistä 21 % arvioi suhdanteiden paranevan ja 28 % huononevan (saldoluku -6 %). Edellisellä mittauskierroksella saldoluku oli 9 %. Myös Lapin alueella suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on laskenut syksystä 2014 selvästi, tosin koko maata vähemmän (9 % => 0 %).

Lapin alueen suhdannenäkymät henkilökunnan määrän suhteen ovat hieman paremmat kuin syksyllä 2014, saldoluvun noustessa -7 %:sta -4 %:iin. 12 % alueen pk-yritysten edustajista arvioi henkilökunnan määrän olevan vuoden kuluttua tämän hetkistä suurempi ja 16 % arvioi henkilökunnan määrän olevan pienempi. Koko maassa näkymät ovat heikentyneet syksystä selvästi saldoluvun ollessa 0 %.

Kasvuhakuisuus ja uusiutuminen

Koko maan pk-yrityksissä on eniten mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkiviä sekä asemansa säilyttämään pyrkiviä pk-yrityksiä (35 %). Yritystoiminnan loppumista ennakoi 3 % pk-yrityksistä. Lapin alueella suurin ryhmä muodostuu kasvua mahdollisuuksien mukaan hakevista pk-yrityksistä (40 %). Asemansa säilyttämään pyrkiviä yrityksiä on lähes yhtä paljon (38 %). Yritystoiminnan loppumista alueella ennakoi 1 % vastaajista. Investoinnit ja henkilöstön koulutus ovat koko maan ja Lapin alueen pk-yrityksissä eniten käytettyjä uusiutumiseen liittyviä toimia.

Työllistämisen esteet ja sopeuttaminen

Työn sivukulut ja kysynnän riittämättömyys ovat koko maan ja Lapin alueen merkittävimmät työllistämisen esteet. Koko maan pk-yrityksistä kolmannes on ryhtynyt sopeuttamistoimenpiteisiin ja 13 % suunnittelee sopeuttamista nykyisen suhdannetilanteen vuoksi. Lapin pk-yrityksistä myös kolmasosa (34 %) on jo sopeuttanut toimintaansa. Sopeuttamista suunnittelevia on alueella hieman koko maata vähemmän. Työaikajärjestelyt, lomautukset ja liiketoiminnan karsiminen ovat koko maassa ja alueella yleisimmät toteutetut tai harkinnassa olevat sopeutustoimet.

Kansainvälistyminen ja digitaalisuus liiketoiminnassa

Joka viidennellä koko maan ja joka neljännellä Lapin pk-yrityksistä on vientiä tai liike-toimintaa ulkomailla. Koko maan pk-yrityksissä suoraa vientiä on näistä 61 prosentilla ja alueella 67 prosentilla. Pk-yritykset koko maassa ja myös Lapin alueella hyödyntävät tai käyttävät digitaalisista palveluista eniten yrityksen omia kotisivuja ja sosiaalista mediaa.

Sisällys

ESIPUHE.....	2
TIIVISTELMÄ	3
SISÄLLYS	4
1. JOHDANTO	5
1.1 Barometri.....	5
1.2 Aineisto	6
2. YRITYSTEN OSUUDET TOIMIALOILLA.....	7
3. YRITYKSET JA TYÖLLISYYS	8
4. PK-YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT	9
5. PK-YRITYSTEN KASVUHAKUISUUS JA UUSIUTUMINEN.....	12
6. PK-YRITYSTEN KANSAINVÄLISTYMINEN	14
7. PK-YRITYSTEN TYÖLLISTÄMISEN ESTEET	18
8. PK-YRITYSTEN SOPEUTTAMISTOIMENPITEET.....	19
9. PK-YRITYSTEN RAHOITUS.....	20
10. DIGITAALISUUS LIIKETOIMINNASSA	23
SUOMEN YRITTÄJIEN JA ALUEJÄRJESTÖJEN YHTEYSTIEDOT	25
FINNVERA OYJ:N JA TOIMIPISTEIDEN YHTEYSTIEDOT.....	26
TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN JA ELY-KESKUSTEN YHTEYSTIEDOT	27

Suomen Yrittäjät: Pk-yritysbarometri, kevät 2015, alueraportti

Julkaisija

Suomen Yrittäjät
PL 999, 00100 HELSINKI
puhelin 09 229 221
toimisto@yrittajat.fi
www.yrittajat.fi

Pk-yritysbarometri, kevät 2015

Alueraportti, Lapin ELY

1. JOHDANTO

Suomen Yrittäjät, Finnvera Oyj sekä työ- ja elinkeinoministeriö tekevät yhteistyössä pienten ja keskisuurten yritysten toimintaa ja taloudellista toimintaympäristöä kuvaavan Pk-yritysbarometrin kaksi kertaa vuodessa. Barometri julkistetaan sekä valtakunnallisena että alueellisina raporteina.

1.1 Barometri

Pk-yritysbarometrissä on selvitetty suomalaisten pk-yritysten mielikuvia yleisestä suhdannekehityksestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Lisäksi on tiedusteltu muun muassa yrityksen kasvuun, kansainvälistymiseen ja rahoitukseen liittyvistä tekijöistä.

Otantalähteenä on käytetty Tilastokeskuksen toimialaluokitusta TOL 2010, Fonecta Kohdistamiskone -yritysrekisteriä sekä Suomen Yrittäjien jäsenrekisteriä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala, koluokka ja sijainti.

Vastaaajajoukon muodostaa 4404 kohderyhmän vaatimukset täyttävää pk-yrityksen edustajaa. Tiedonkeruumenetelmänä on käytetty internetkyselyä. Vastajat kutsuttiin kyselyyn sähköpostitse tai puhelimitse joulukuun 2014 ja tammikuun 2015 välisenä aikana. Seuraavalla sivulla on esitetty taustatietoja alueen vastaajista. Tutkimuksen on toteuttanut Taloustutkimus Oy Suomen Yrittäjien, Finnvera Oyj:n sekä työ- ja elinkeinoministeriön toimeksiannosta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Taloustutkimus Oy:ssä tutkimusjohtaja Pasi Huovinen ja tutkimuspäällikkö Jyrki Kärpänoja. Suomen Yrittäjissä tutkimusprojektista on vastannut ekonomisti Petri Malinen, Finnvera Oyj:ssä viestintäjohtaja Tarja Svartström sekä työ- ja elinkeinoministeriössä kehittämispäällikkö Esa Tikkanen.

1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti Suomen Yrittäjien mukaista aluejakoa. Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla maakuntajaosta on poikettu (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja muu Uusimaa).

2) Lisäksi tutkimusaineistosta tehdään raportit Hämeen, Kaakkois-Suomen, Pohjanmaan ja Uudenmaan ELY-alueille sekä Keski-Pohjanmaan Yrittäjien alueelle. Lisäksi uusina alueina vuonna 2011 mukaan tulivat Espoo ja Vantaa.

3) Helsingin, Pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan aikasarjoissa ja kuvioissa olevat luvut ovat vuoden 1999 syksyyn asti koko Uudenmaan alueen lukuja. Pohjanmaan raportissa luvut ovat vuoden 2006 syksyyn asti Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan rannikon yhteisiä lukuja.

4) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta. Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranee 39,4 %, huononee 8,6 % saldoluku = + 30,8 % -31 % HUOM. kaikissa laskelmissa käytetään tarkkoja, pyöristämättömiä lukuja, vaikka raportissa luvut esitetään kokonaisina ilman desimaaleja.

1.2 Aineisto

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista Lapin alueen yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoä käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

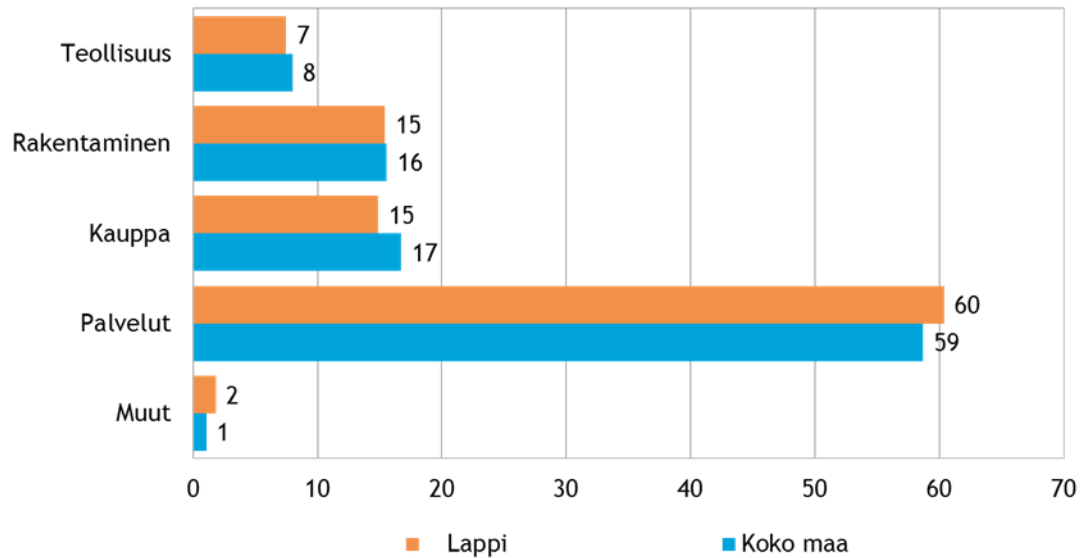
Taulukko 1. Taustatietoja alueelta haastatelluista yrityksistä

		n=	%
Alue	ELY Lappi	156	100
Päätoimiala	Teollisuus	20	13
	Rakentaminen	14	9
	Kauppa	23	15
	Palvelut	99	63
Liikevaihto vuonna 2014	alle 0,2 miljoonaa euroa	66	43
	0,2-0,49 miljoonaa euroa	26	17
	0,5 - 0,99 miljoonaa euroa	20	13
	1,0-1,49 miljoonaa euroa	9	6
	1,5-1,99 miljoonaa euroa	3	2
	2,0-4,99 miljoonaa euroa	20	13
	5 miljoonaa euroa tai yli	11	7
Yrityksen kasvuhakuisuus	Voimakkaasti kasvuhakuiset	7	5
	Kasvuhakuiset	64	42
	Asemansa säilyttäjät	57	37
	Ei kasvutavoitteita	24	16
	Toimintansa lopettavat	2	1
Yrityksellä vientitoimintaa	Kyllä	37	26
	Ei	105	74
Yrityksen perustamisvuosi	Ennen 1990	43	28
	1990-1999	38	25
	2000-2009	51	33
	2010-	23	15

2. YRITYSTEN OSUUDET TOIMIALOILLA

Suomessa oli 266 909 yritystä [1] vuonna 2012. Näistä yrityksistä noin 8 627 toimi Lapin alueella. Koko maassa palvelualan yrityksiä oli noin 59 %, kaupan 17 %, rakentamisen 16 % ja teollisuudenalan yrityksiä 8 %. Lapin alueella yritysten osuudet toimialoilla vastaavat pitkälti koko maan tilannetta.

Kuva 1. Yritysten osuudet eri toimialoilla, %

1. Lähde: Tilastokeskus: Yritys- ja toimipaikkarekisteri, pl. toimiala A. maa-, metsä- ja kalatalous

3. YRITYKSET JA TYÖLLISYYS

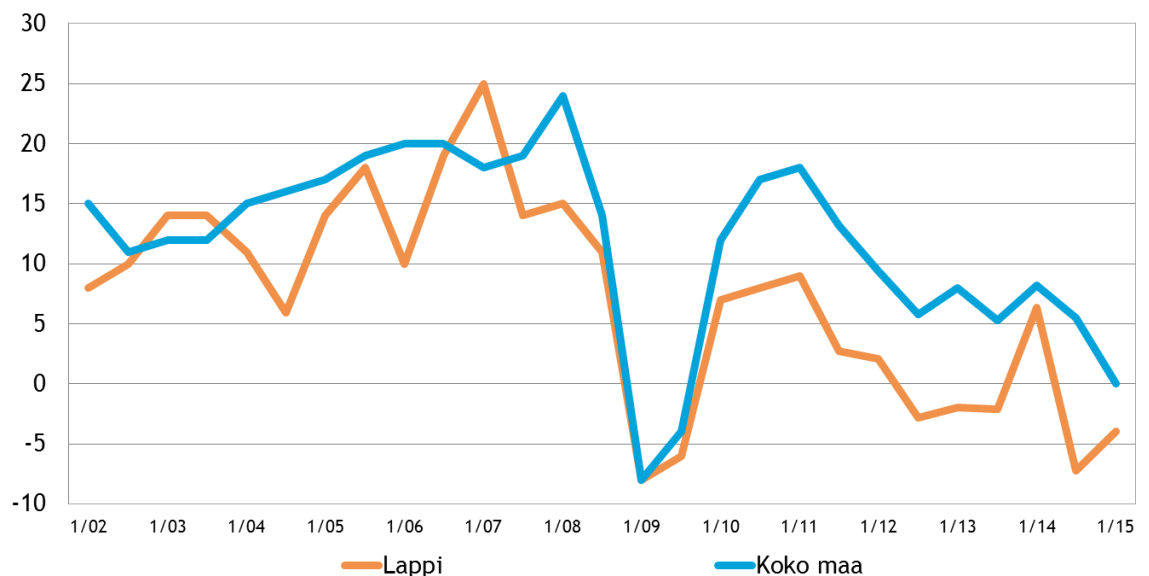
Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun [2] mukaan koko maan työllisten määrä oli 2 447 000 henkeä syyskuussa 2014. Lukema on 29 000 enemmän kuin vuotta aikaisemmin vastaavana ajankohtana. Sekä palkansaajien että yrittäjien määrä on lisääntynyt aikaisemmasta. Koko maan työttömyysaste oli 8,2 % [2] syyskuussa 2014, kun se edellisvuoden syyskuussa oli 7,6 prosenttia. Lapin alueella työskenteli vuoden 2014 kolmannella neljänneksellä yhteensä 76 000 henkilöä [3] työttömyysasteen ollessa 7,3 % [4]. Työttömyysaste on laskenut alueella 0,7 prosenttiyksikköä vuoden 2013 vastaavaan ajankohtaan verrattuna [4].

Taulukko 2. Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua, %

	Suurempi	Yhtä suuri	Pienempi	Saldoluku
ELY Lappi	12	72	16	-4
Koko maa	14	71	14	0

Pk-yritysbarometrin vastaajista 14 % arvioi henkilökunnan määrän kasvavan seuraavan vuoden kuluttua ja yhtä moni arvioi henkilökunnan määrän pienentyvän. Saldoluviaksi muodostuu 0 %. Lapin alueella saldoluku on neljä prosenttiyksikköä pienempi, -4 %. Alueella odotukset ovat siten hieman heikommät kuin koko maassa, tosin syksyyn 2014 verrattuna alueen henkilökunnan määrän muutosta kuvaava saldoluku on hieman vahvistunut.

Kuva 2. Henkilökunnan määrän muutosodotukset seuraavan vuoden aikana, saldoluku (%)

2. Lähde: Tilastokeskus: Työvoimatutkimus 2014, syyskuu

3. Lähde: Tilastokeskus: Työvoimatutkimus 2014, liitetaulukko 31. Työlliset maakunnittain

4. Lähde: Tilastokeskus: Työvoimatutkimus 2014, liitetaulukko 43. Työttömyysaste maakunnittain

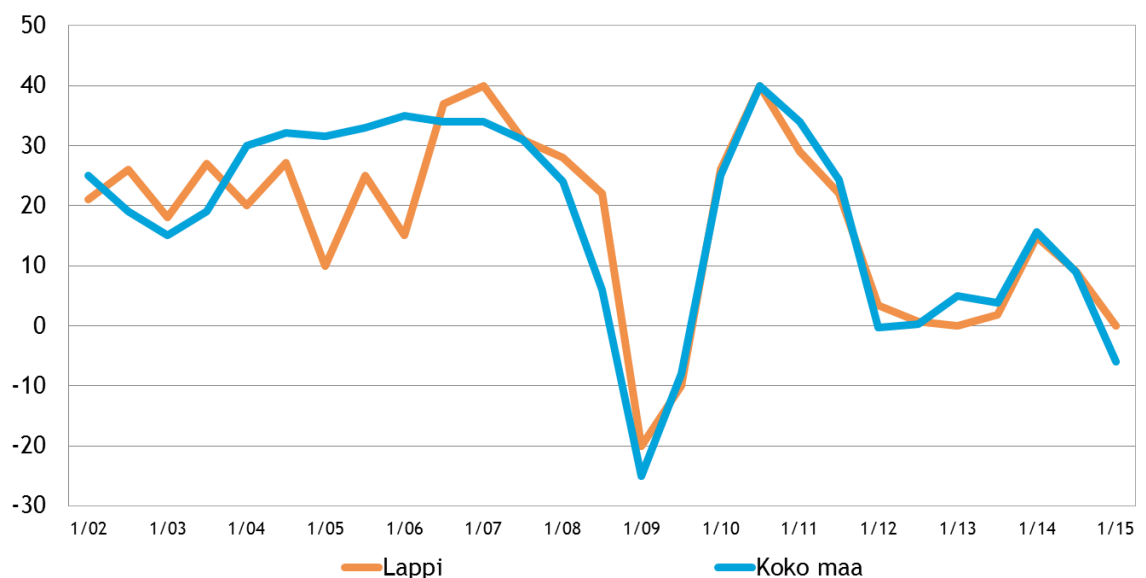
4. PK-YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT

Pk-yritysten suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on koko maassa laskenut syksystä 2014 ja on nyt negatiivinen ensimmäistä kertaa vuoden 2009 jälkeen. Noin puolet (51 %) koko maan pk-yrityksistä arvioi suhdanteiden pysyvän ennallaan lähimmän vuoden aikana. Koko maan pk-yrityksistä 21 % arvioi suhdanteiden paranevan ja 28 % huononevan. Lapin alueella suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on laskenut syksystä 2014 selvästi, 9 prosenttiyksikköä, ollen 0 %. Ennallaan suhdanteiden arvioi pysyvän 57 % alueen pk-yrityksistä, mikä on 5 prosenttiyksikköä enemmän kuin viime syksynä.

Taulukko 3. Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana, %

	Paranee	Pysyy ennallaan	Huononee	Saldoluku
ELY Lappi	21	57	22	0
Koko maa	21	51	28	-6

Kuva 3. Yleiset suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana, saldoluku (%)

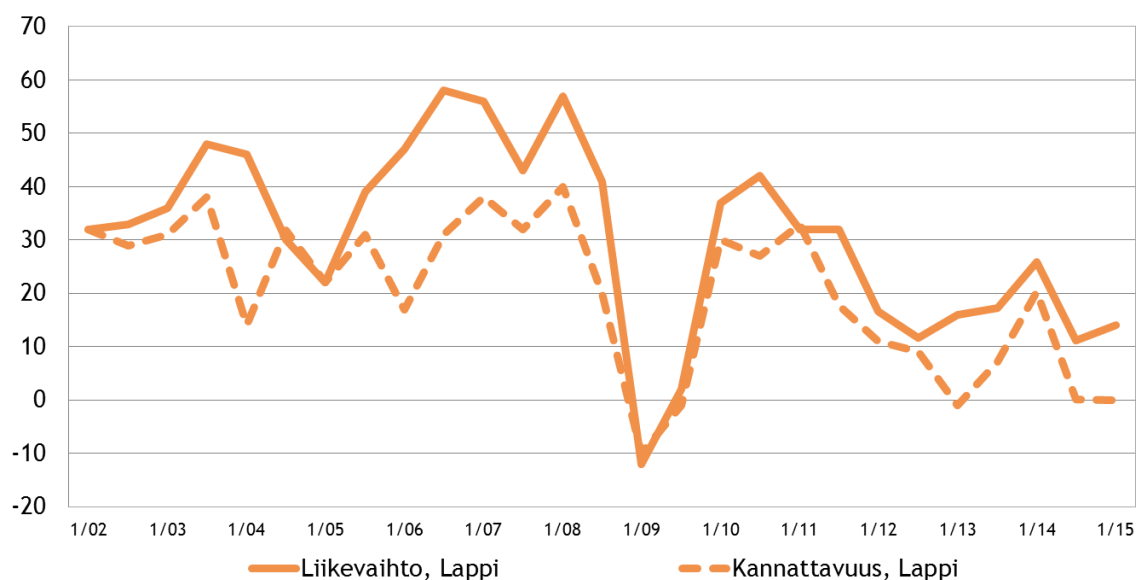
Taulukko 4. Pk-yritysten odotukset tutkimuksen eri osa-alueiden kehityksestä seuraavan vuoden kuluttua, %

	Suurempi	Yhtä suuri	Pienempi	Saldoluku
Liikevaihto				
ELY Lappi	37	41	23	14
Koko maa	36	40	24	11
Investointien arvo				
ELY Lappi	12	46	42	-30
Koko maa	13	53	34	-21
Viennin arvo				
ELY Lappi	21	62	17	4
Koko maa	14	66	20	-5
Tuonnin arvo				
ELY Lappi	5	79	16	-10
Koko maa	11	71	18	-7
Palkkakustannukset henkilöä kohden				
ELY Lappi	40	47	12	28
Koko maa	35	54	11	24
Materiaalien hinnat				
ELY Lappi	47	45	8	39
Koko maa	42	51	7	35
Lopputuotteiden tai palveluiden hinnat				
ELY Lappi	31	57	12	20
Koko maa	34	55	11	24
Kannattavuus				
ELY Lappi	24	52	24	0
Koko maa	25	45	30	-5
Vakavaraisuus				
ELY Lappi	28	58	14	14
Koko maa	25	57	19	6
Innovaatiot, tuotannon tai tuotteiden kehitys				
ELY Lappi	28	52	20	9
Koko maa	26	58	16	10
Tilausten määrä				
ELY Lappi	31	47	22	9
Koko maa	30	42	28	3
Kapasiteetin käyttöaste				
ELY Lappi	24	59	18	6
Koko maa	33	45	21	12

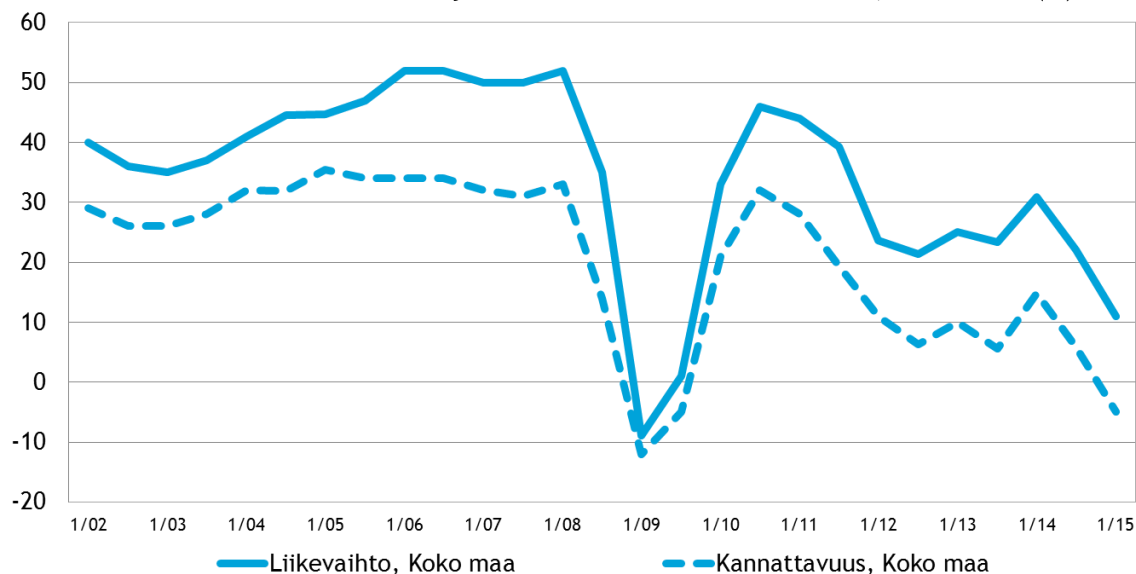
Eri osatekijöiden suhdanteita arvioitaessa materiaalien hintojen nousuun uskotaan koko maassa saldoluvun (35 %) perusteella yleisimmin. Myös palkkakustannusten ja lopputuotteiden tai palvelujen hintojen (saldoluku 24 %) nousuun uskovia on selvästi enemmän kuin niiden laskuun uskovia. Sen sijaan investointien arvon uskotaan laskevan ensi vuonna (saldoluku -21 %). Myös Lapin alueella materiaalien hintojen nousuun uskotaan vahvimmin saldoluvun ollessa 39 %. Toiseksi suurin saldoluku alueella saadaan odotuksille palkkakustannusten noususta (28 %) ja kolmanneksi suurin lopputuotteiden tai palveluiden hintojen nousulle, 20 %.

Kuvassa 4 on esitetty pk-yritysten liikevaihdon ja kannattavuuden suhdannenäkymien kehittyminen alueella ja kuvassa 5 koko maassa. Lapin alueella odotukset molempien osatekijöiden kehityksestä ovat positiivisemmat kuin koko maassa.

Kuva 4. Alueen suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana, saldoluku (%)

Kuva 5. Koko maan suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana, saldoluku (%)

5. PK-YRITYSTEN KASVUHAKUISUUS JA UUSIUTUMINEN

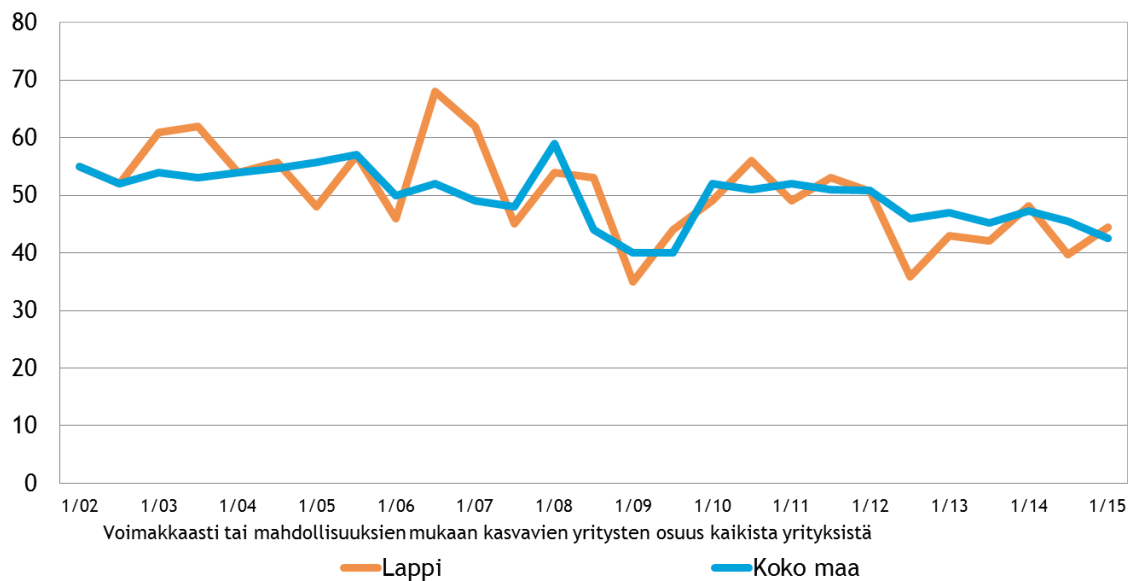
Taulukko 5. Pk-yritysten kasvuhakuisuus, %

	Voimakkaasti kasvuhakuiset	Kasvuhakuiset	Asemansa säilyttäjät	Ei kasvutavoitteita	Toimintansa lopettavat
ELY Lappi	5	40	38	17	1
Koko maa	7	35	35	19	3

Koko maan pk-yrityksissä on eniten mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkiviä sekä asemansa säilyttämään pyrkiviä pk-yrityksiä (35 %). Yritystoiminnan loppumista ennakoi 3 % pk-yrityksistä. Lapin alueella suurin ryhmä muodostuu kasvua mahdollisuuksien mukaan hakevista pk-yrityksistä (40 %). Yritystoiminnan loppumista alueella ennakoi 1 % vastaajista.

Koko maassa voimakkaasti ja mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten yhteenlaskettu osuus on hieman pienempi kuin syksyllä 2014. Alueella voimakkaasti ja mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten osuus on noussut syksystä 2014.

Kuva 6. Pk-yritysten kasvuhakuisuus, %

Investoinnit ja henkilöstön koulutus ovat koko maan ja Lapin alueen pk-yrityksissä eniten käytettyjä uusiutumiseen liittyviä toimia.

Taulukko 6. Pk-yritysten tekemät uusiutumistoimet viimeisten 12 kk:n aikana, % */

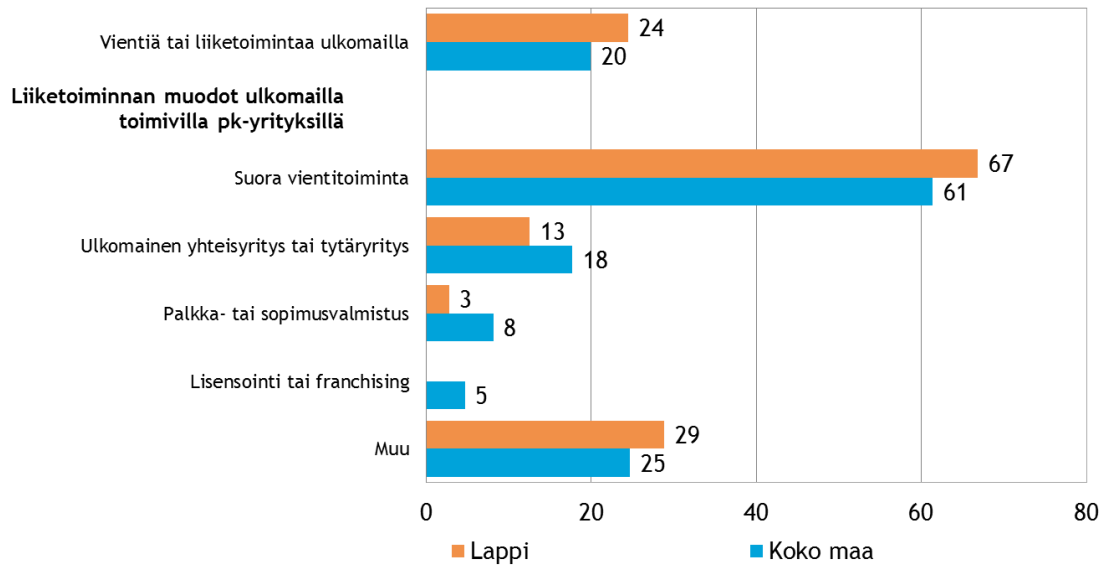
	ELY Lappi	Koko maa
Investoinnit	71	78
Henkilöstön koulutus	60	65
Uusien tuotteiden tai palveluiden lanseeraaminen	34	39
Laajentuminen uusille markkinoille	33	26
Uusien teknologioiden käyttöönotto	22	24
Uusien liiketoimintamallien käyttöönotto	25	23
Toiminnan laajentaminen uusille toimialoille	18	18

*/ Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

6. PK-YRITYSTEN KANSAINVÄLISTYMINEN

Joka viidennellä koko maan ja joka neljännellä Lapin pk-yrityksistä on vientiä tai liike-toimintaa ulkomailla. Koko maan pk-yrityksissä suoraa vientiä on näistä 61 prosentilla ja alueella 67 prosentilla. Lapin alueella ulkomainen yhteisyritys tai tytäryritys on suhteellisesti hieman harvinaisempi liiketoiminnan muoto ulkomailla kuin koko maan pk-yrityksissä. Palkka- tai sopimus valmistusta ja lisensointia tai franchisingiä harjoitetaan lapin alueella suhteellisesti vähemmän kuin koko maassa.

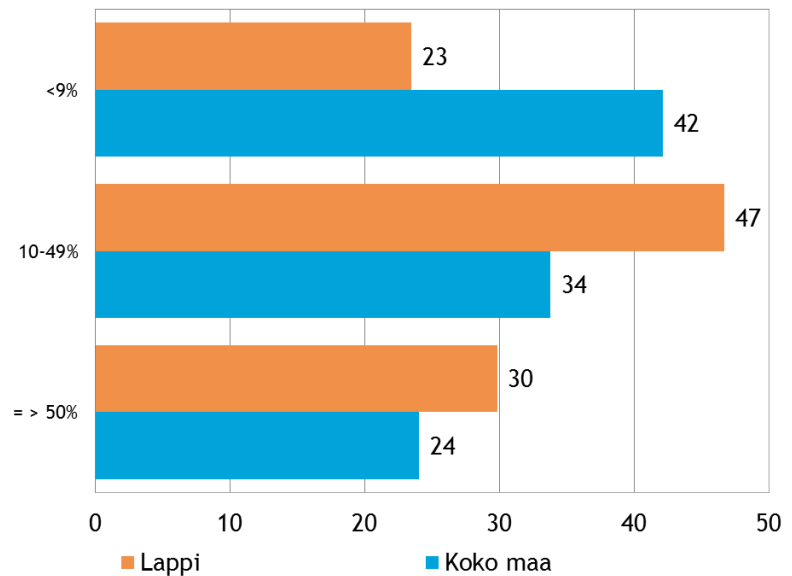
Kuva 7. Pk-yritysten toiminta ulkomailla, % yrityksistä */

*/ Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

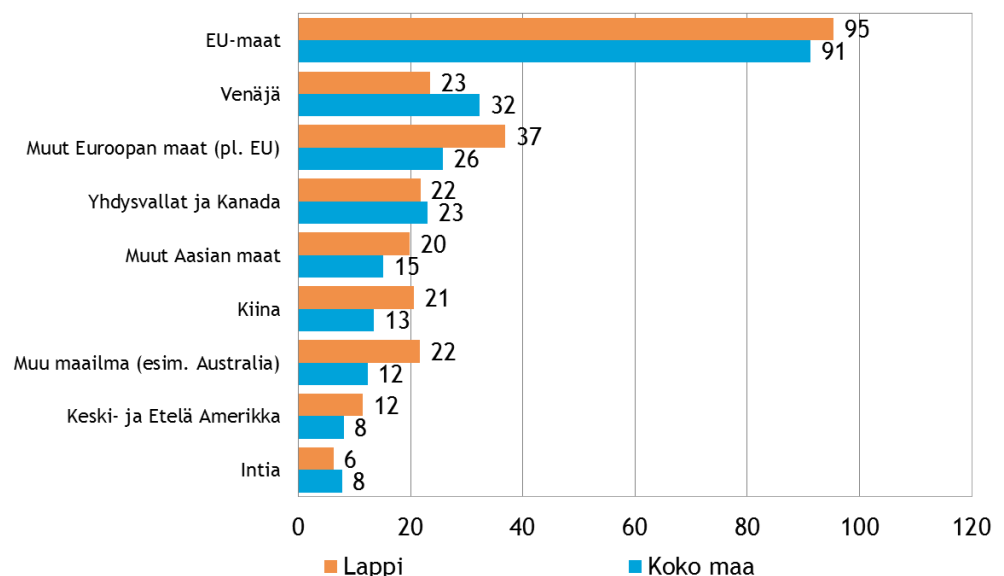
Kahdella viidestä koko maan suoraa vientitoimintaa harjoittavista pk-yrityksestä viennin osuus kokonaisliikevaihdosta on alle 9 %. Lapin pk-yrityksissä viennin osuudet kokonaisliikevaihdosta ovat suurempia kuin koko maassa.

Kuva 8. Viennin osuus suoraa vientitoimintaa harjoittavien yritysten kokonaisliikevaihdosta vuonna 2014, % yrityksistä

EU-maat on Suomen pk-yritysten selvästi yleisin markkina-alue ulkomailla. Lapissa muiden Euroopan maiden, Kiinan ja muun maailman osuudet ovat markkina-alueina merkittävämpiä kuin koko maassa.

Kuva 9. Yritysten markkina-alueet ulkomailla, % yrityksistä, joilla on toimintaa ulkomailla */

*/ Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

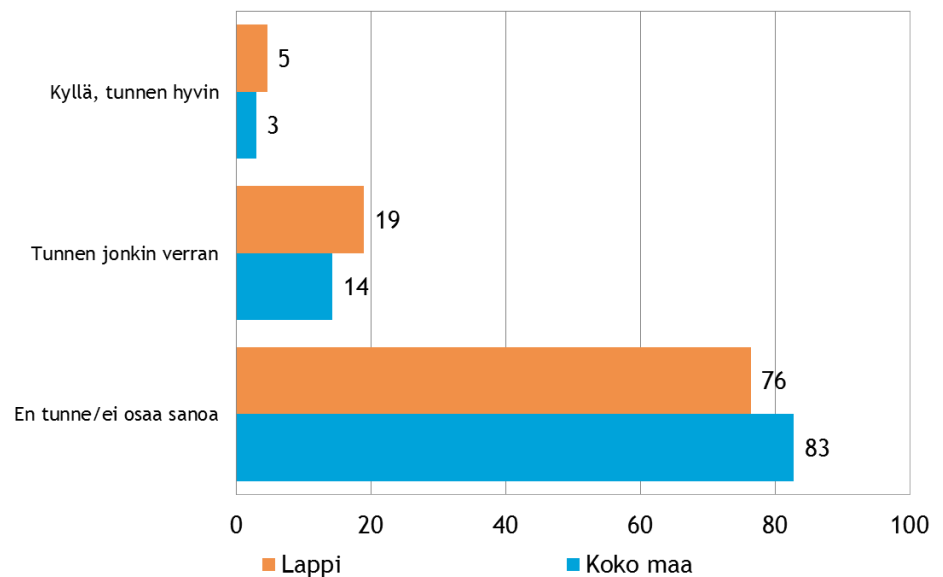
Koko maan pk-yrityksistä viidenneksellä ja Lapin alueella 15 prosentilla on suoraa tuontitoimintaa.

Taulukko 7. Tuontiyritysten osuus, % pk-yrityksistä

	ELY Lappi	Koko maa
Suoraa tuontitoimintaa	15	20

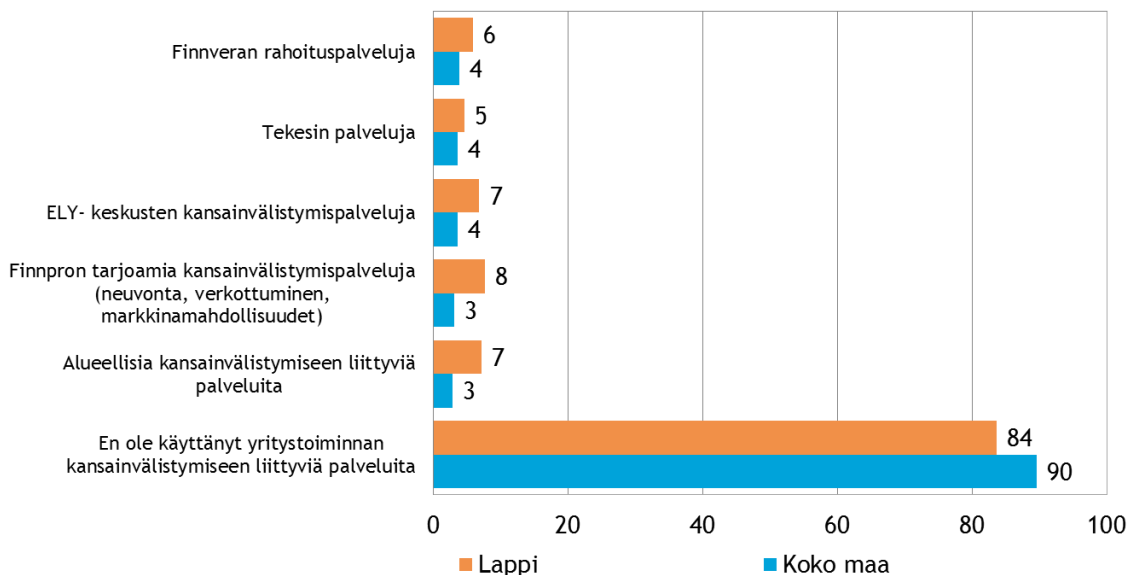
Team Finlandin palvelut tunnetaan pk-yrityksissä heikosti; koko maassa noin joka seitsemäs ja Lapissa lähes joka viides tuntee Team Finlandin palvelut vähintään jonkin verran.

Kuva 10. Tunnetteko Team Finland palvelut?, %

Valtaosa eli yhdeksän kymmenestä pk-yrityksestä ei ole käyttänyt yritystoiminnan kansainvälistymiseen liittyviä julkisia palveluita viimeisen vuoden aikana. Alueella kaikkia palveluita on käytetty hieman yleisemmin kuin koko maassa keskimäärin.

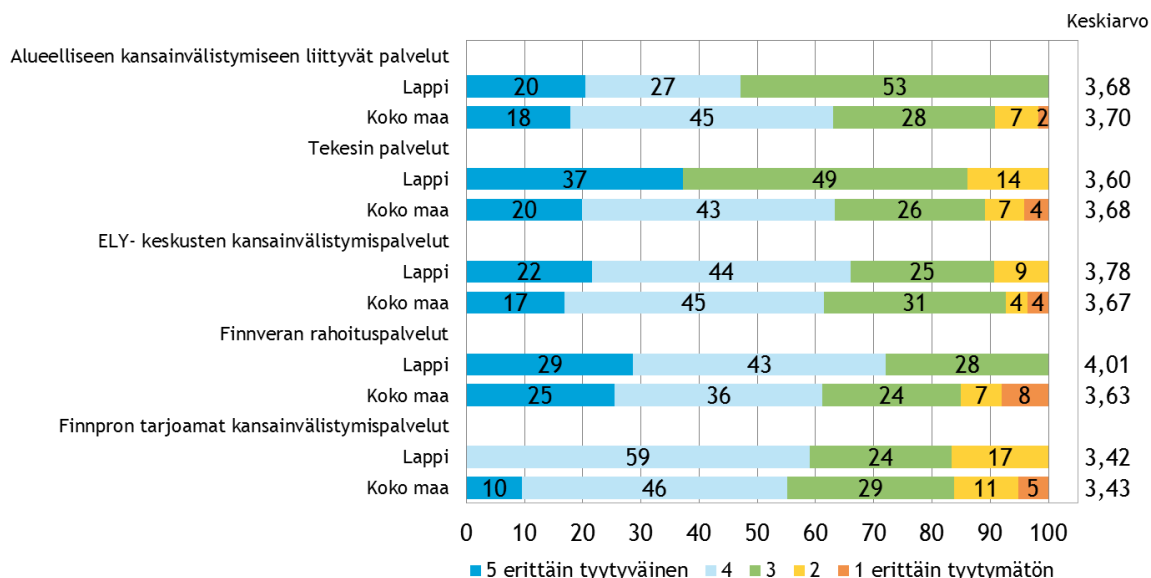
Kuva 11. Oletteko käyttäneet seuraavia kansainvälistymiseen liittyviä julkisia palveluita viimeisen vuoden aikana?, %, */

*/ Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

Koko maan pk-yritysten tyytyväisyys käyttämiinsä palveluihin on keskinertaisella tasolla. Lapin pk-yritykset ovat koko maan pk-yrityksiä tyytyväisempiä Finnveran rahoituspalveluihin. Lapin alueella vastaajamäärät jäivät pieniksi ja tämä on huomioitava tulosten tulkinnessa.

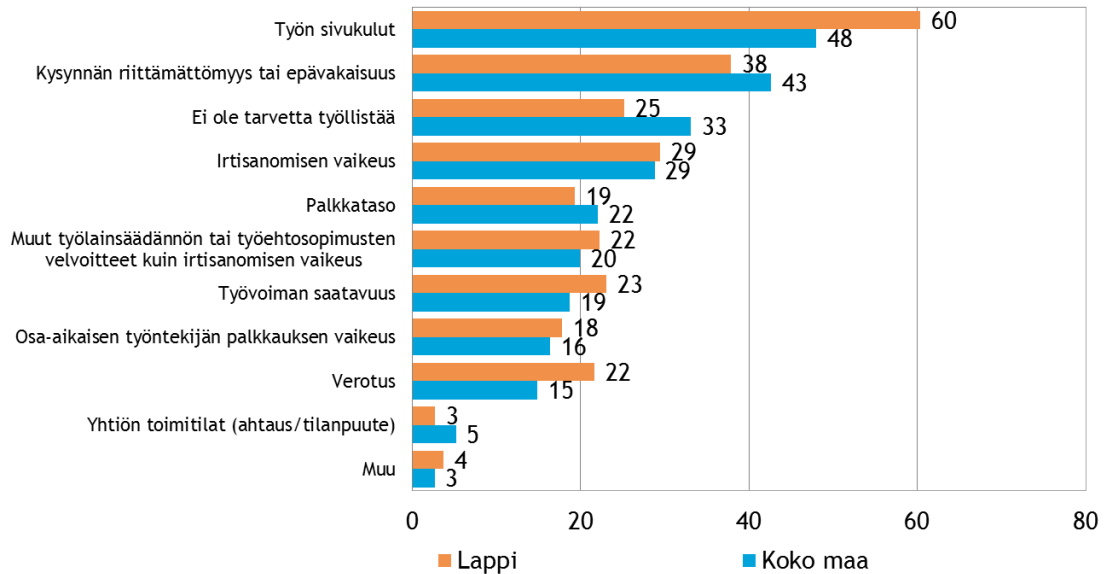
Kuva 12. Kansainvälistymiseen liittyviä julkisia palveluita käyttäneiden yritysten tyytyväisyys käyttämiinsä palveluihin, %

7. PK-YRITYSTEN TYÖLLISTÄMISEN ESTEET

Koko maan pk-yrityksistä kolmanneksella, mutta Lapin alueen pk-yrityksistä neljäsosalla ei ole tarvetta työllistää. Työn sivukulut ja kysynnän riittämättömyys nousevat koko maassa ja alueella suurimmiksi työllistämisen esteiksi. Työn sivukulut ja verotus koetaan Lapin alueella koko maan tilannetta suurempina työllistämisen esteinä.

Kuva 13. Yrityksen merkittävin työllistämisen este, %

8. PK-YRITYSTEN SOPEUTTAMISTOIMENPITEET

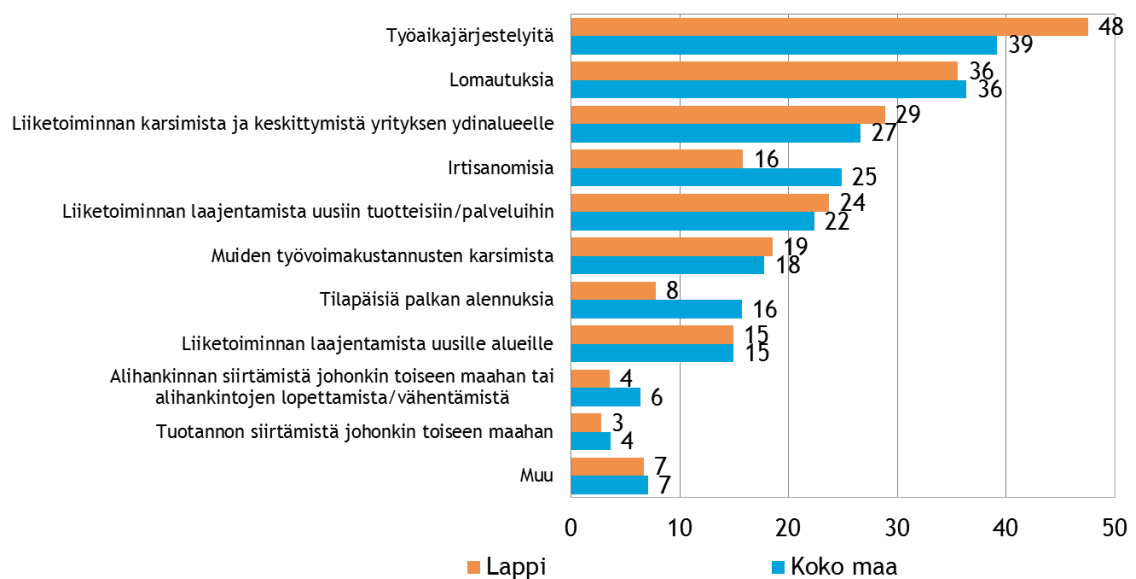
Taulukko 8. Pk-yritysten tarve sopeuttaa toimintaansa suhdannetilanteen vuoksi, %

	Ei tarvetta sopeuttaa	Tehnyt sopeuttamistoimia	Suunnittelemassa sopeuttamistoimia
ELY Lappi	55	34	11
Koko maa	54	33	13

Koko maan pk-yrityksistä kolmannes on ryhtynyt sopeuttamistoimenpiteisiin ja 13 % suunnittelee sopeuttamista nykyisen suhdannetilanteen vuoksi. Lapin pk-yrityksistä myös kolmasosa (34 %) on jo sopeuttanut toimintaansa. Sopeuttamista suunnittelevia on alueella hieman koko maata vähemmän.

Työaikajärjestelyt, lomautukset ja liiketoiminnan karsiminen ovat koko maan tasolla ja alueella yleisimmät toteutetut tai harkinnassa olevat sopeutustoimet. Alueella työaikajärjestelyjen rooli on korostunut kun taas irtisanomisia sekä tilapäisiä palkan alennuksia on tehty tai suunnitellaan tehtäväksi koko maata vähemmän.

Kuva 14. Pk-yritysten tekemät ja suunnittelemat sopeuttamistoimet, % pk-yrityksistä, jotka ovat tehneet tai suunnittelevat tekevänsä toimia */

*/ Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

9. PK-YRITYSTEN RAHOITUS

Koko maan ja Lapin pk-yrityksistä noin joka viidennellä on ollut maksuvaikeuksia viimeisen kolmen kuukauden aikana. Koko maassa lukema on samalla tasolla kuin syksyllä 2014. Alueella maksuvaikeuksissa olevien yritysten osuus on hieman kasvanut.

Taulukko 9. Onko yrityksellänne ollut maksuvaikeuksia viimeisen 3 kuukauden aikana?, %

	Ei	Kyllä
ELY Lappi	79	21
Koko maa	81	19

Pk-yritysten pääpankkina on koko maassa joko Osuuspankki (39 %) tai Nordea (34 %). Osuuspankin asema Lapin alueen pääpankkina on korostunut jonkin verran. Koko maan pk-yrityksistä 46 % oli ottanut lainaa rahoituslaitoksilta. Alueella lainaa rahoituslaitoksilta ottaneiden osuus on suurempi, 57 % alueen pk-yrityksistä.

Taulukko 10. Yrityksen pääpankki, %

	ELY Lappi	Koko maa
Nordea	30	34
Osuuspankki	45	39
Paikallisosuuspankki	4	5
Danske Bank	9	7
Säästöpankki	5	8
Handelsbanken	6	2
Muu	1	4

Koko maan pk-yrityksistä 27 % ja alueen pk-yrityksistä 31 % oli ottanut ulkopuolista rahoitusta viimeisten 12 kuukauden aikana. Koko maassa ulkopuolista rahoitusta ottaneista 69 % on ottanut sitä pankista. Alueella vastaava luku on hieman suurempi, 75 %.

Taulukko 11. Onko yrityksellänne lainaa rahoituslaitoksilta?, %

	Ei	Kyllä
ELY Lappi	43	57
Koko maa	54	46

Taulukko 12. Oletteko ottaneet ulkopuolista rahoitusta viimeisten 12 kk:n aikana?, %

	Ei	Kyllä
ELY Lappi	69	31
Koko maa	73	27

Taulukko 13. Mistä olette ottaneet rahoitusta?, %

	ELY Lappi	Koko maa
Pankista	75	69
Rahoitusyhtiöstä	18	23
Vakuutusyhtiöstä tai eläkevakuutusyhtiöstä	0	1
Yksityisestä pääomasijoitusyhtiöstä	2	3
Bisnesenkeliltä eli yksityiseltä henkilösijoittajalta	0	5
Finnverasta	19	14
Teokesistä	3	4
ELY-keskuksista	6	5
Pääomasijoituksia Teollisuussijoituksesta tai Finnveran Aloituserahasto Verasta	0	0
Muualta	10	11

Valtaosa koko maan ja alueen pk-yrityksistä ei aio hakea ulkopuolista rahoitusta seuraavan 12 kuukauden aikana. Lapissa rahoitusta aiotaan hakea koko maata yleisemmin Finnverasta ja ELY-keskuksista.

Taulukko 14. Aiotteko ottaa ulkopuolista rahoitusta seuraavan 12 kk:n aikana?, %

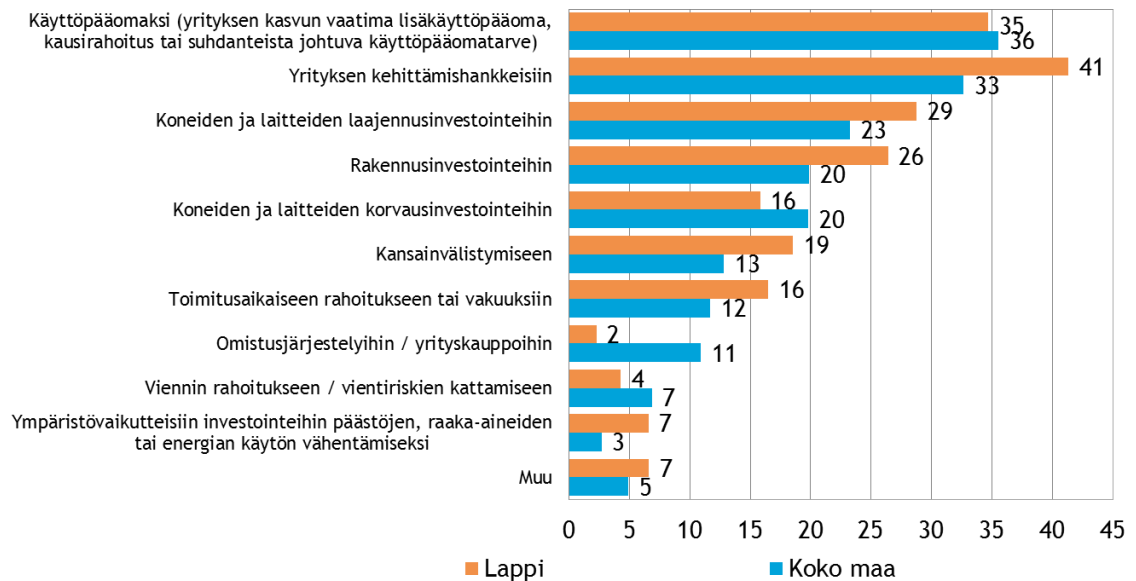
	Ei	Kyllä
ELY Lappi	73	27
Koko maa	79	21

Taulukko 15. Mistä aiotte ottaa ulkopuolista rahoitusta?, %

	ELY Lappi	Koko maa
Pankista	71	74
Rahoitusyhtiöstä	18	25
Vakuutusyhtiöstä tai eläkevakuutusyhtiöstä	0	4
Yksityisestä pääomasijoitusyhtiöstä	2	8
Bisnesenkeliltä eli yksityiseltä henkilösijoittajalta	2	11
Finnverasta	60	24
Teokesistä	19	13
ELY-keskuksista	29	14
Pääomasijoituksia Teollisuussijoituksesta tai Finnveran Aloituserahasto Verasta	2	3
Muualta	8	6

Koko maassa yleisin ulkopuolisen rahoituksen käyttötarkoitus on käyttöpääoma. Alueella ulkopuolista rahoitusta aiotaan käyttää yleisimmin ja koko maata selvästi enemmän yrityksen kehittämishankkeisiin. Koneiden ja laitteiden laajennusinvestointeihin, rakennusinvestointeihin ja kansainvälistymiseen aiotaan alueen pk-yrityksissä hakea ulkoista rahoitusta yleisemmin ja omistusjärjestelyihin tai yrityskauppoihin puolestaan harvemmin kuin koko maassa.

Kuva 15. Ulkoisen rahoituksen aiottu käyttötarkoitus, % yrityksistä, jotka aikovat ottaa rahoitusta seuraavan 12kk:n aikana */

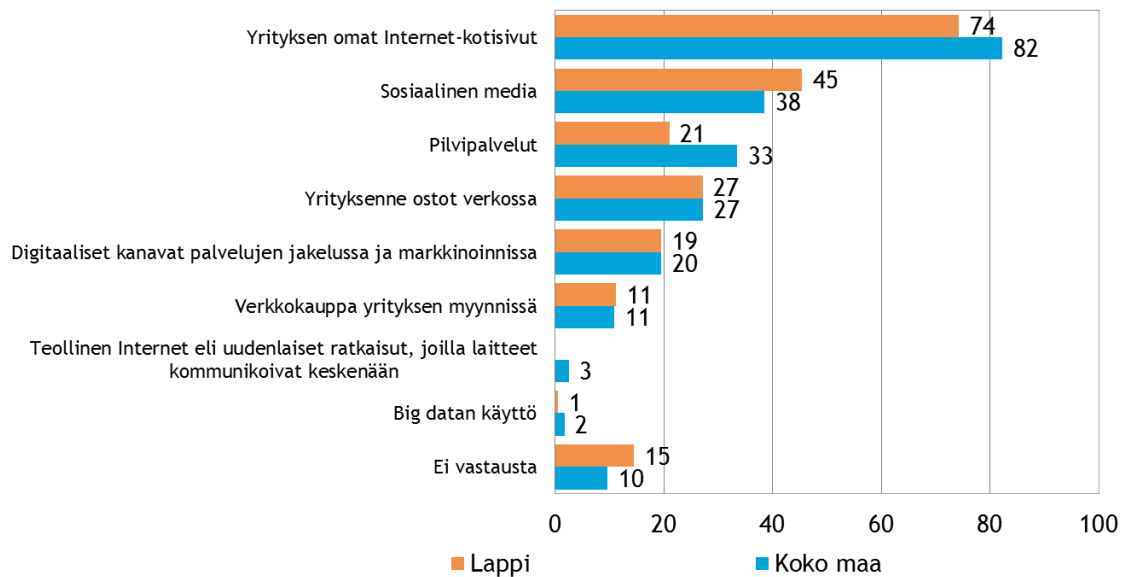

*/ Vastaajat ovat voineet valita kaksi mielestään tärkeintä vaihtoehtoa.

10. DIGITAALISUUS LIIKETOIMINNASSA

Neljällä viidestä koko maan ja noin kolmella neljästä Lapin alueen pk-yrityksestä on omat Internet-kotisivut. Seuraavaksi eniten pk-yritykset hyödyntävät tai käyttävät liiketoiminnassaan sosiaalista mediaa. Lapin pk-yrityksissä pilvipalveluja hyödynnetään tai käytetään vähemmän kuin koko maan pk-yrityksissä.

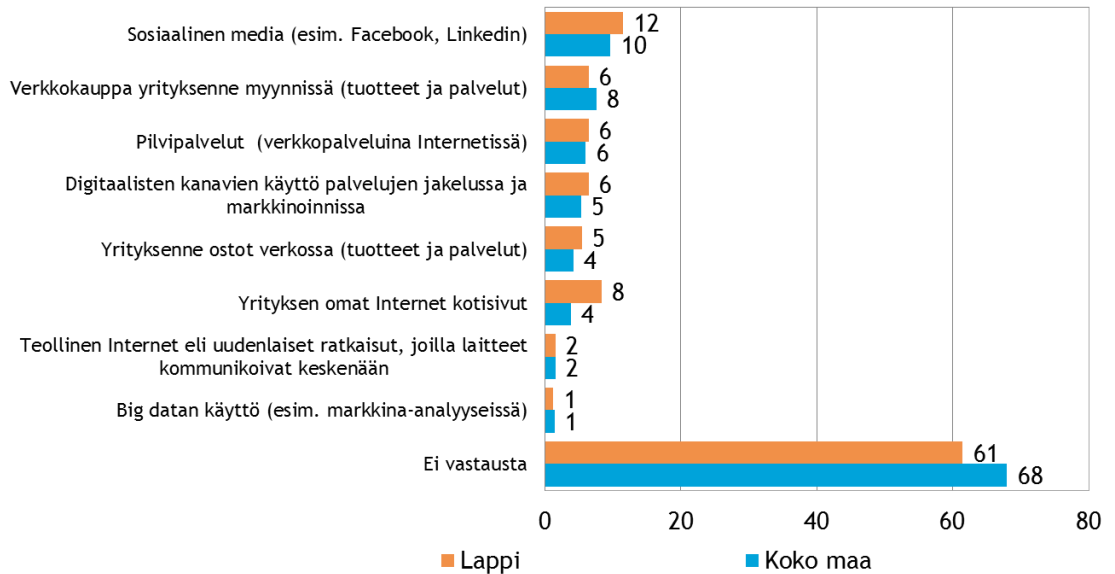
Kuva 16. Pk-yritysten liiketoiminnassaan hyödyntämät tai käyttämät digitaaliset työkalut ja palvelut, %, */

*/ Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

Sosiaalinen media on yleisin digitalisoitumiseen liittyvä työkalu/palvelu, joka pk-yrityksissä aiotaan ottaa käyttöön seuraavien 12 kuukauden aikana. Verkkokaupan käyttöönottoa suunnittelee koko maassa 8 % ja Lapissa 6 % pk-yrityksistä. Lapissa on hieman enemmän yrityksen omien kotisivujen hyödyntämistä suunnittelevia kuin koko maassa. Melko suuri osa vastaajista ei ottanut kantaa kysymykseen.

Kuva 17. Digitaaliset työkalut ja palvelut, joita pk-yritykset aikovat ottaa käyttöön seuraavien 12 kk:n aikana */

*/ Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

SUOMEN YRITTÄJIEN JA ALUEJÄRJESTÖJEN YHTEYSTIEDOT

SUOMEN YRITTÄJÄT

Mannerheimintie 76 A, 00250 Helsinki
PL 999, 00101 Helsinki
toimisto@yrittajat.fi
puhelin 09 229 221
yrittajat.fi

ETELÄ-KARJALAN YRITTÄJÄT RY

Kauppakatu 40 D, 53100 Lappeenranta
yrittajat.fi/etelakarjala
puhelin 010 470 1100

ETELÄ-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY

Alvar Aallon katu 3, 60100 Seinäjoki
yrittajat.fi/etelapohjanmaa
puhelin 06 420 5000

ETELÄ-SAVON YRITTÄJÄT RY

Patteristonkatu 2 C, 50100 Mikkeli
yrittajat.fi/etelasavo
puhelin 0500 651 312

HELSINGIN YRITTÄJÄT RY

Urho Kekkosen katu 2 C, 00100 Helsinki
yrittajat.fi/helsinki
puhelin 050 575 2353

HÄMEEN YRITTÄJÄT RY

Sibeliuksenkatu 11 A, 13100 Hämeenlinna
yrittajat.fi/hame
puhelin 010 229 0390

KAINUUN YRITTÄJÄT RY

Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
yrittajat.fi/kainuu
puhelin 010 387 7870

KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY

Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
yrittajat.fi/keskipohjanmaa
puhelin 06 831 5292

KESKI-SUOMEN YRITTÄJÄT RY

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
yrittajat.fi/keskisuomi
puhelin 010 425 9200

KYMEN YRITTÄJÄT RY

Käsityöläiskatu 4, 45100 Kouvola
yrittajat.fi/kymi
puhelin 05 544 3030

LAPIN YRITTÄJÄT RY

Hallituskatu 26, 2. krs, 96100 Rovaniemi
yrittajat.fi/lappi
puhelin 0400 898 200

PIRKANMAAN YRITTÄJÄT RY

PL 7, 33201 Tampere
yrittajat.fi/pirkanmaa
puhelin 03 251 6500

POHJOIS-KARJALAN YRITTÄJÄT RY

Linnunlahdentie 2, 80110 Joensuu
yrittajat.fi/pohjoiskarjala
puhelin 050 367 5194

POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY

Isokatu 4, 90100 Oulu
yrittajat.fi/pohjoispohjanmaa
puhelin 010 322 1980

PÄIJÄT-HÄMEEN YRITTÄJÄT RY

Rautatienkatu 20 B 4, 15110 Lahti
yrittajat.fi/paijathame
puhelin 010 322 4300

PÄÄKAUPUNKISEUDUN YRITTÄJÄT RY

Innoli 1, Tekniikantie 12, 02150 Espoo
yrittajat.fi/paakaupunkiseudunyrittajat
puhelin 010 422 1400

RANNIKKO-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY

Raastuvankatu 12-14 D, 65100 Vaasa
yrittajat.fi/rannikkopohjanmaa
puhelin 06 356 0820

SATAKUNNAN YRITTÄJÄT RY

PL 45, 28101 Pori
yrittajat.fi/satakunta
puhelin 02 634 9900

SAVON YRITTÄJÄT RY

Asemakatu 22-24, 4. krs, 70100 Kuopio
yrittajat.fi/savo
puhelin 017 368 0500

UUDENMAAN YRITTÄJÄT RY -

NYLANDS FÖRETAGARE RF

Rantakatu 1, 2. krs, 04400 Järvenpää
yrittajat.fi/uusimaa
puhelin 010 231 3050

VARSINAIS-SUOMEN YRITTÄJÄT RY

Brahenkatu 20, 20100 Turku
yrittajat.fi/varsinaissuomi
puhelin 02 275 7100

FINNVERA OYJ:N JA TOIMIPISTEIDEN YHTEYSTIEDOT**PÄÄKONTTORI FINNVERA OYJ****HELSINKI**

Eteläesplanadi 8, PL 1010, 00101 Helsinki
valtakunnallinen vaihde 029 460 11
finnvera.fi

KUOPIO

Kallanranta 11, PL 1127, 70111 Kuopio

TOIMIPISTEET**HELSINKI**

Eteläesplanadi 8, PL 1010, 00101 Helsinki

JOENSUU

Torikatu 9 A, 80100 Joensuu

JYVÄSKYLÄ

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä

KAJAANI

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani

KUOPIO

Kallanranta 11, PL 1127, 70111 Kuopio

LAHTI

Laiturikatu 2, 5. kerros, 15140 Lahti

LAPPEENRANTA

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta

MIKKELI

Linnankatu 5, 50100 Mikkeli

OULU

Asemakatu 37, 90100 Oulu

PORI

Valtakatu 6, 28100 Pori

ROVANIEMI

Maakuntakatu 10, PL 8151, 96101 Rovaniemi

SEINÄJOKI

Kauppatori 1-3, 60100 Seinäjoki

TAMPERE

Hämeenkatu 9, PL 559, 33101 Tampere

TURKU

Eerikinkatu 2, 20100 Turku

VAASA

Pitkäkatu 55, 65100 Vaasa

PIETARIN EDUSTUSTO**FINNVERA PLC**

Representative Office in St. Petersburg
Finland House
Bolshaya Konyushennaya St. 8
191186 St. Petersburg, Russia

PL 150, 53501 Lappeenranta
puh. +358 405 088 956

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN JA ELY-KESKUSTEN YHTEYSTIEDOT

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ

Aleksanterinkatu 4, 00170 Helsinki
puhelin 029 506 0000
tem.fi

ETELÄ-POHJANMAAN ELY-KESKUS

Alvar Aallon katu 8, 60100 Seinäjoki
puhelin 0295 027 500
ely-keskus.fi/etela-pohjanmaa

ETELÄ-SAVON ELY-KESKUS

Jääkärintie 14, 50100 Mikkeli
puhelin 0295 024 000
ely-keskus.fi/etela-savo

HÄMEEN ELY-KESKUS

Kirkkokatu 12, 15140 Lahti
Hämeenlinnan toimipaikka
Birger Jaarlin katu 15, 13100 Hämeenlinna
puhelin 0295 025 000
ely-keskus.fi/hame

KAAKKOIS-SUOMEN ELY-KESKUS

Salpausselänkatu 22, 45100 Kouvola
Lappeenrannan toimipaikka
Kauppakatu 40 D, 53100 Lappeenranta
puhelin 0295 029 000
ely-keskus.fi/kaakkois-suomi

KAINUUN ELY-KESKUS

Kalliokatu 4, 87100 Kajaani
puhelin 0295 023 500
ely-keskus.fi/kainuu

KESKI-SUOMEN ELY-KESKUS

Gygnaeuksenkatu 1, 40100 Jyväskylä
puhelin 0295 024 500
ely-keskus.fi/keski-suomi

LAPIN ELY-KESKUS

Hallituskatu 3 B, 96100 Rovaniemi
Kemin toimipaikka
Asemakatu 19, 94100 Kemi
puhelin 0295 037 000
ely-keskus.fi/lappi

PIRKANMAAN ELY-KESKUS

Pellavatehtaankatu 25, 33100 Tampere
Yliopistonkatu 38 (Attila), 33100 Tampere
puhelin 0295 036 000
ely-keskus.fi/pirkanmaa

POHJANMAAN ELY-KESKUS

Hovioikeudenpuistikko 19 A, 65100 Vaasa
Kokkolan toimipaikka
Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
puhelin 0295 028 500
ely-keskus.fi/pohjanmaa

POHJOIS-KARJALAN ELY-KESKUS

Kauppakatu 40 B, 80100 Joensuu
puhelin 0295 026 000
ely-keskus.fi/pohjois-karjala

POHJOIS-POHJANMAAN ELY-KESKUS

Veteraaninkatu 1, 90100 Oulu
puhelin 0295 038 000
ely-keskus.fi/pohjois-pohjanmaa

POHJOIS-SAVON ELY-KESKUS

Kallanranta 11, 70100 Kuopio
puhelin 0295 026 500
ely-keskus.fi/pohjois-savo

SATAKUNNAN ELY-KESKUS

Valtakatu 12 B, 28100 Pori
puhelin 0295 022 000
ely-keskus.fi/satakunta

UUDENMAAN ELY-KESKUS

Opastinsilta 12 B, 5. krs, 00520 Helsinki
puhelin 0295 021 000
ely-keskus.fi/uusimaa

VARSINAIS-SUOMEN ELY-KESKUS

Itsenäisyydenaukio 2, 20800 Turku
puhelin 0295 022 500
ely-keskus.fi/varsinais-suomi

Julkaisija: Suomen Yrittäjät | Mannerheimintie 76 A, PL 999, 00101 Helsinki
puhelin 09 229 221 | toimisto@yrittajat.fi | www.yrittajat.fi